

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos trečiųjų šalių integracijos darbotvarkės

(COM(2011) 455 final)

(2012/C 181/23)

Pranešėjas **Cristian PÎRVULESCU**

Europos Komisija, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsniu, 2011 m. liepos 20 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos trečiųjų šalių piliečių integracijos darbotvarkės

COM(2011) 455 final.

Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2012 m. vasario 29 d. priėmė savo nuomonę.

479-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2012 m. kovo 28–29 d. (kovo 28 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 170 narių balsavus už, 14 – prieš ir 11 susilaukusių.

1. Išvados

1.1 Komitetas palankiai vertina Europos Komisijos komunikatą ir laiko jį pažangiu žingsniu siekiant suvokti ir įveikti iššūkius, susijusius su trečiųjų šalių piliečių integracija ES valstybėse narėse.

1.2 Komunikate apibrėžtos pagrindinės veiklos sritys ir paaiškintos su integracijos darbotvarkės rengimu ir įgyvendinimu susijusios užduotys bei kompetencija. Komunikate teisingai pabrėžtas vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo, tačiau aiškiai nenurodyta, kokios paskatos yra numatytos, kad šios institucijos aktyviau dalyvautų procese. Modulių metodo taikymas rengiant nacionalinę politiką gali būti labai veiksmingas, tačiau slypi ir tam tikri pavojai.

1.3 Nors komunikato struktūra yra visa apimanti ir tinkama, joje nepakankamai išnagrinėti sudėtingi politiniai, socialiniai ir ekonominiai iššūkiai, su kuriais susiduria Europos visuomenė. Šiuo metu pagrindiniai, integracijos darbotvarkės vystymo veiksniai – ekonominė krizė ir jos poveikis. Ji turi įtakos Europos viešajai nuomonei ir daro nacionalinėms ir vietos valdžios institucijoms finansinį spaudimą. Todėl Komitetas siūlo pasiūlymą persvarstyti atsižvelgiant į dabartinę socialinę ir ekonominę padėtį bei nustatyti konkrečias institucines ir finansines priemones, užtikrinančias paramą integracijos tikslams. Komitetas primygtinai ragina atkreipti dėmesį į komunikato užmojų. Jau šiandien aišku, kad ekonomikos krizė skatina imigracijai priešiškas tendencijas. Būtina, kad Europos Komisija ir kitos Europos institucijos suderintų savo pastangas ir pradėtų plataus užmojo, ilgalaikės ir ryžtingas kampanijas, nukreiptas prieš imigraciją smerkiančias retoriką ir nuostatas, kurios pavojingai plinta, tapdamos daugelyje Europos šalių dominuojančia politine

tendencija. Tokios tendencijos daro tiesioginį poveikį Europos Sąjungos kaip vientiso demokratinio subjekto tapatybei.

1.4 Komitetas konstatuoja, kad trečiųjų šalių piliečių statusas labai įvairus, todėl apmąstant ir nustatant politikos kryptis siūlo į šią įvairovę atsižvelgti. Tarp migrantų pasitaiko šalių, turinčių perspektyvų įstoti į ES, piliečių, taip pat ne Europos žemyno šalių piliečių, dirbančių ir gyvenančių ES, bei ne ES piliečių, kuriems suteiktas tarptautinės apsaugos Europos teritorijoje statusas. Šios įvairovės pripažinimas neturėtų lemti aplinkos, kurioje toleruojami diskriminaciniai veiksmai, politinė nelygybė ir elementarių integracijos normų ir priemonių stoka. Komitetas įsitikinęs, kad ES piliečiai, gyvenantys ir dirbantys kitoje, nei jų kilmės, valstybėje narėje turėtų būti įtraukti į bendrosios integracijos darbotvarkę. Didžiausią nerimą kelia romų padėtis. Šiuo metu Europos Parlamente ir Europos Vadovų Taryboje vyksta diskusijos dėl migruojančių sezoninių darbuotojų iš trečiųjų šalių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų, o EESRK savo nuomonę pateikė 2011 m. ⁽¹⁾ Europos Sąjungos politika turi imtis spręsti sudėtingą nelegalių migrantų, kurie yra ypač pažeidžiama gyven-tojų grupė, klausimą.

1.5 Komunikate teisingai atkreiptas dėmesys į trečiųjų šalių piliečių dalyvavimą, tačiau nėra ryžtingesnės nuostatos dėl jo būtinumo, reikiamos paramos ir jam skatinti skirtų konkrečių priemonių. Šiuo metu jiems dalyvauti vietos ir regiono bendruomenių socialiniame ir politiniame gyvenime yra sunku. Komitetas laikosi nuomonės, kad, siekiant kokybiškos, dalyvaujamosios ir veiksmingos integracijos politikos, būtinos išankstinės sąlygos apibrėžti interesus ir suteikti galimybę, bendradarbiaujant su viešomis ir privačiomis organizacijomis, teikti kolektyvinius pasiūlymus.

⁽¹⁾ OL C 218, 2011 7 23, p. 97–100.

1.6 Komitetas ragina Europos Komisiją atkreipti dėmesį į integraciją skelbiant jos Europos metus arba skiriant jai pagrindinę vietą kitais Europos metais ir tikisi, kad ji, kartu su kitomis ES institucijomis, ir toliau sies integracijos darbotvarkę su kitais didžiaisiais politikos prioritetais, tokiais kaip strategija „Europa 2020“ bei šiuo metu persvarstoma pagrindinių teisių apsaugos darbotvarke.

1.7 Komitetas tvirtai pasiryžęs bendradarbiauti su kitomis Europos Sąjungos institucijomis rengiant pagrindines politikos priemones ir programas trečiųjų šalių piliečių integracijai užtikrinti. Jis taip pat nusiteikęs įtraukti į su integracijos darbotvarke susijusią veiklą Europos pilietinę visuomenę ir sudaryti galimybes trečiųjų šalių piliečiams dalyvauti struktūruotame dialoge Europos lygmeniu.

2. Įžanga

2.1 ES bendradarbiavimas ne ES nepriklausančių valstybių piliečių integracijos srityje prasidėjo 1999 m. Tamberės Europos Vadovų Taryboje priėmus atitinkamą programą. Bendrieji pagrindiniai imigrantų integracijos Europos Sąjungos šalyse principai buvo priimti 2004 m. Jie skirti sudaryti ES valstybėms narėms sąlygas parengti savo integracijos politiką ir nustatyti platesnę institucinę sistemą, kurioje dalyvautų Europos, nacionaliniai, regionų ir vietos subjektai. 2005 m. Komisijos bendroji integracijos darbotvarke, kuria buvo siekiama įgyvendinti bendruosius pagrindinius principus, leido padaryti tam tikrą pažangą, tačiau neužtikrino, kad būtų išspręstos svarbiausios integracijos problemos. ES integracijos tikslai buvo įtraukti ir į 2009 m. Stokholmo EVT patvirtintą programą bei į strategiją „Europa 2020“, tačiau integracijos politikai jų įtraukimas į plataus užmojo programas didelio poveikio nepadarė.

2.2 2011 m. liepos mėn. Komisija pasiūlė atnaujintą trečiųjų šalių piliečių Europos integracijos darbotvarkę, kurios nuostatoje daugiausia dėmesio buvo skirta aktyvesniam ir veiksmingesniam migrantų dalyvavimo skatinimui ir veiklos vietos lygmeniu stiprinimui. Šia darbotvarke siekiama svarbesnį vaidmenį skirti ir kilmės šalims planuojant šios srities politiką. Svarbiausias politikos formavimo principas yra lankstumas. Todėl Europos Komisija rengia Europos priemonių, kuriomis valstybės narės galės naudotis pagal savo poreikius ir prioritetus, rinkinį. Parengti ir bendrieji rodikliai ⁽²⁾ siekiant sustiprinti integracijos darbotvarkę.

2.3 Rengdama integracijos darbotvarkę ES pasirinko institucinę ir komunikacijos infrastruktūrą, kurią sudaro sudedamosios dalys yra šios: *integracijos nacionalinių ryšių palaikymo institucijų tinklas*, *Europos integracijos forumas* – platforma dialogui, kuriame dalyvauja visos integracijos srityje veikiančios organizacijos, *Europos integracijos portalas* – pagrindinis keitimosi informacija, dokumentais ir duomenimis tinklalapis internete, *Europos integracijos žinynas*, skirtas sprendimus priimančioms politikoms ir praktikams, ir *Europos integracijos fondas*, kuris remia ES valstybių

narių pastangas užtikrinti ES nepriklausančių valstybių piliečių integraciją į Europos visuomenę. Be to, 2011 m. lapkričio 18 d. pradėjo veikti *ES imigracijos portalas*.

2.4 Naujos teisinės nuostatos dėl ES paramos veiksams, skatinantiems trečiųjų šalių piliečių, legaliai gyvenančių ES valstybėse narėse, integraciją įtraukimas į SESV (79 straipsnio 4 dalis) suteikia tvirtesnę pagrindą šių valstybių narių veiksmų derinimui tarpusavyje ir demonstruoja nuolatinę Europos Komisijos ir kitų Europos institucijų išsipareigojimą.

2.5 Prie komunikato pridėtame Komisijos tarnybų darbiname dokumente nurodyti kai kurie svarbiausi su trečiųjų šalių piliečių integracija susiję iššūkiai, pavyzdžiui, žemas migrantų, ypač moterų, užimtumo lygis, didėjantis nedarbo lygis ir didelis žmonių, turinčių pernelyg aukštą kvalifikaciją, skaičius, didėjantis socialinės atskirties pavojus, išsilavinimo skirtumai, galiausiai visuomenės susirūpinimas nepakankama migrantų integracija. ⁽³⁾

3. Bendrosios pastabos

3.1 EESRK pritaria nuostatai, kad atsakomybė už integraciją yra bendra, ir primygtinai ragina ES valstybes nares integracijai teikti pirmenybę. Tai būdas ir toliau nacionaliniu lygmeniu užtikrinti atvirą, įtraukią ir tvirtą demokratinę aplinką ⁽⁴⁾. Vis dėlto šioje srityje ES lygmeniu dar reikia daug nuveikti. ES institucijos jau sukūrė stebėsenos, lyginamosios analizės ir keitimosi geriausia patirtimi pagrindą. Tačiau dar esama sričių, kur būtinas didesnis dėmesys. Taigi reikėtų geriau suderinti Europos finansines priemones ir integracijos tikslus. Be to, reikia išsamiai išanalizuoti dabartinius teisės aktus, visų pirma taisykles dėl trečiųjų šalių piliečių darbo tvarkos.

3.2 Atsižvelgdamas į turimus duomenis, EESRK mano, kad ES integracijos darbotvarėje turi būti nustatyti aiškesni tikslai. Komitetas turi omenyje sistemą, kuria remdamosi ES valstybės narės apibrėžtų konkrečius integracijos tikslus ir nuolat teiktų savo ir kitų šalių piliečiams informaciją apie pasiektą pažangą. Bendro tikslo kurti konkurencingą ir įtraukią Europą nebus galima pasiekti, jei 4 proc. gyventojų - tokią dalį ES gyventojų sudaro trečiųjų šalių piliečiai ⁽⁵⁾ - bus palikti nuošalyje.

3.3 Integracijos darbotvarke yra ypač sudėtinga ir jai įgyvendinti būtinos pastangos visais lygmenimis. EESRK palankiai vertina tvirtesnę bendradarbiavimą su Europos Komisija, Regionų komitetu ir kitomis ES institucijomis siekiant įgyvendinti šią atnaujintą integracijos darbotvarkę. Labai praverstų dėmesys vietos aspektui. Be to, labai svarbu įgalinti pilietinę visuomenę ir vietos lygmeniu veikiančias bendroves. Reikėtų skatinti migrantus kurti tinklus ir asociacijas, kurios padėtų jiems gauti informaciją, finansavimą ir sudarytų galimybę dalyvauti sprendimų priėmimo procese.

⁽³⁾ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, Europos trečiųjų šalių piliečių integracijos darbotvarke.

⁽⁴⁾ ES ir trečiųjų šalių piliečių migracijos problemų santrauka žr. MEMO/11/529: pirmieji „Eurobarometro“ migrantų integracijos tyrimo rezultatai, 2011 m. liepos 20 d., Briuselis.

⁽⁵⁾ Išsamūs duomenys pateikti Metinėje imigracijos ir prieglobsčio ataskaitoje (2010 m.), COM (2011) 291 final.

⁽²⁾ Eurostat Indicators of Immigrant Integration – A Pilot Study (Eurostatas. Imigrantų integracijos rodikliai – Bandomasis tyrimas).

3.4 Europos integracijos praktikos priemonių rinkinio plėtojimas yra būtinas ir rodo Europos integracijos praktikos vadovo, kurį šis rinkinys pakeičia, institucinę svarbą. Reikėtų deramai informuoti apie šį priemonių rinkinį, taip pat apie didelio poveikio projektų finansavimo galimybes. EESRK tikisi, kad šis priemonių rinkinys bus naudojamas svarbiausiems nacionalinio, regionų ir vietos lygmens integracijos iššūkiams įveikti.

3.5 Be to, Europos priemonių rinkinys neturėtų pakenkti visos integracijos politikos nuoseklumui. EESRK primygtinai ragina nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijas siekti pažangos remiantis integracijos strategijomis, kurios parengtos laikantis dalyvavimo principo. Komitetas ragina valstybes nares ir Europos Komisiją dar labiau sustiprinti nacionalinius kontaktinius punktus integracijos klausimais, kad jie taptų katalizatoriais strategiškai planuojant integracijos veiksmus.

3.6 EESRK palankiai vertina neseniai Eurostato atliktą tyrimą dėl integracijos rodiklių⁽⁶⁾. Tai labai naudinga priemonė, leidžianti atidžiau stebėti politikos ir programų poveikį, atlikti lyginamąją valstybių narių praktikos analizę ir parengti geriau pagrįstą politiką. Kaip buvo pirmiau paminėta, rodikliai svarbūs ne tik norint užtikrinti stebėseną ir vertinimą, bet ir siekiant nustatyti konkrečius integracijos politikos ir programų tikslus.

4. Konkrečios pastabos

4.1 Integracija per dalyvavimą

4.1.1 Socialinis ir ekonominis migrantų indėlis

4.1.1.1 Socialinis ir ekonominis migrantų indėlis yra labai svarbus integracijos darbotvarkės aspektas. EESRK siūlo keisti požiūrį į migrantus, kurie dažnai laikomi potencialia našta socialinės apsaugos sistemoms arba pigia (palyginti su ES valstybių narių piliečiais) darbo jėga. Komitetas laikosi nuomonės, kad migrantai visų pirma ir svarbiausia yra pagrindinėmis teisėmis besinaudojantys asmenys; tačiau kartu jie svariai prisideda prie priimančiosios šalies visuomenės, ekonomikos ir kultūros. Be to, EESRK mano, kad integracija yra dviejų kryptų procesas ir skatina migrantus siekti socialinių ir kultūrinių mainų su priimančiosios šalies bendruomenėmis ir visuomene. Šiam tikslui pasiekti pirmiausia reikia įgyti kalbos žinių ir dalyvauti priimančiosios šalies švietimo sistemoje. Europos visuomenė ir piliečiai savo ruožtu turi suvokti, kad mūsų visuomenei vidutinės ir ilgalaikės trukmės laikotarpiu teks susidurti su rimtomis demografinėmis problemomis ir kad reguliuojama imigracija gali padėti iš dalies išspręsti šią problemą.

4.1.1.2 Nors kalbos įgūdžių įgijimas yra labai svarbus integracijos veiksnys, Komisija komunikate nenurodo konkrečių priemonių šiam tikslui pasiekti.

⁽⁶⁾ Eurostat, 2011 m., Imigrantų integracijos rodikliai. Bandomoji studija (*Indicators of Immigrant Integration. A Pilot Study*).

4.1.1.3 Dalyvavimas darbo rinkoje yra esminis integracijos sėkmę lemiantis veiksnys. Komunikate pagrįstai nurodoma, kad trečiųjų šalių piliečių užimtumo lygis turėtų būti gerokai panašesnis į ES piliečių užimtumo lygį, visų pirma moterų, kurios šiuo požiūriu yra ypač nepalankioje padėtyje. Vis dėlto ši visiškai kiekybinė priemonė neatspindi bendros užimtumo padėties. Išankstinės kvalifikacijos, darbo užmokesčio, išmokų, įskaitant jų perdavimą, galimybės mokytis ir darbo vietos garantijų pripažinimas - tai glaudžiai tarpusavyje susiję klausimai, kuriuos būtina įtraukti į integracijos darbotvarkę. Daugiau dėmesio reikėtų skirti moterų užimtumo problemai.

4.1.1.4 EESRK susirūpinęs dėl Europos Sąjungos teisės aktų tiesioginio ir netiesioginio poveikio darbuotojų migrantų statusui⁽⁷⁾. Nors įvedus ES mėlynąją kortelę, parengus vieno leidimo direktyvą ar sezoninių darbuotojų direktyvą buvo padaryta pažanga, pagrįstai baiminamasi, kad įgyvendinant darbo klausimus reglamentuojančias direktyvas gali būti diskriminuojami darbuotojai arba migrantai dėl jų kilmės ar kvalifikacijos lygio ir taip didinama nelygybė⁽⁸⁾. ES darbo teisės aktuose darbuotojai skirstomi į aukštos ir žemos kvalifikacijos darbuotojus ir jiems suteikiamos skirtingos teisės.

4.1.1.5 EESRK įspėja, kad apykaitinės migracijos skatinimas neturint pakankamai išteklių gali lemti didesnę nelegalią imigraciją ir labai žemą darbuotojų apsaugos lygį. Ši konkreti politika ginčytina ir etiniu požiūriu, kadangi ja siekiama grąžinti darbuotojus į jų kilmės šalį nesuteikiant jiems galimybės ten perkelti savo teisių ar dirbti pakankamai ilgą laiką priimančiojoje šalyje.

4.1.1.6 Dvigubai daugiau pastangų reikia skirti švietimo sistemai siekiant paskatinti jaunuolių iš migrantų šeimų mokymąsi. Be to, reikėtų dėmesį skirti ikimokykliniam ugdymui, kad būtų užtikrintas aktyvesnis dalyvavimas vėlesniame švietimo sistemos etape. Komunikate pateikti kai kurie galimų veiksmų pavyzdžiai – konsultavimas, kursai tėvams ir migrantų kilmės mokytojų samdymas. EESRK mano, kad visi šie veiksmai būtų naudingi, tačiau ragina juos vykdyti ryžtingiau ir geriau finansuoti mokyklose ir per jas vykdomas programas.

4.1.1.7 Geresnių gyvenimo sąlygų užtikrinimo tikslas ir toliau turi būti prioritetas integracijos darbotvarkės klausimas. Šiuo požiūriu komunikate nurodoma, kad ypač didelės pastangos vietos ir nacionaliniu lygmeniu turėtų būti dedamos tarptautinės apsaugos gavėjų atžvilgiu. EESRK visiškai supranta šios išskirtinės grupės poreikius, tačiau norėtų atkreipti dėmesį ir į kitas pažeidžiamas grupes. Komitetas siūlo Europos Komisijai atkreipti dėmesį į tuos atvejus, kai yra keletas pažeidžiamumo

⁽⁷⁾ OL C 218, 2011 7 23, p. 97–100 ir OL C 357, 2010 12 28, p. 16–22.

⁽⁸⁾ Europos žmogaus teisių gynimo asociacija, „Darbuotojų imigracija į ES. Ar siekiame skirtingų standartų, pagrįstu nevienodomis sąlygomis?“, 2011 m. spalio 17 d.

veiksnių, pavyzdžiui, romų tautybės moterų atvejais, ir teikti jiems pirmenybę. Be to, ES turi galingą ir aiškia ateities vizija pagrįstą priemonę – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, kuri galėtų orientuoti teisėkūros veiksmus integracijos srityje.

4.1.1.8 EESRK apgailestauja, kad romų padėčiai Komisija skiria nepakankamai dėmesio. Daugelis jų yra kilę iš trečiųjų šalių ir priimančiojoje valstybėje gyvena labai sunkiomis sąlygomis, neturėdami galimybės naudotis infrastruktūra ir pagrindinėmis paslaugomis. EESRK nuomone, nors teisiniu požiūriu yra didelių skirtumų tarp trečiųjų šalių piliečių ir valstybių narių piliečių, pažeidžiamų grupių problema lieka ta pati. Be to, pagrindinės žmogaus teisės turi būti ginamos nepaisant asmens juridinio statuso.

4.1.1.9 Norint pasiekti integracijos darbotvarkės tikslus, reikia geriau panaudoti ES skiriamą finansavimą. EESRK pažymi, kad finansų krizė gerokai suvaržė socialinėms programoms skiriamas viešąsias išlaidas, ir mano, kad svarbiausi projektai, galintys bent jau sukurti tvirtą gerosios praktikos pagrindą, iš esmės galėtų būti finansuojami ES lėšomis. Reikėtų užtikrinti, kad su finansavimu susijusi informacija būtų lengvai prieinama, ir pasirūpinti, kad finansavimas būtų pakankama paskata vietos valdžios institucijoms ir viešosioms bei privačioms institucijoms dalyvauti šiame procese. Turimi išteklių turėtų būti skirti paskatinti pilietinės visuomenės organizacijas užmegzti ryšius ir veikti vietos lygmeniu akcentuojant migrantų bendruomenių dalyvavimą.

4.1.1.10 ES turėtų tapti atvira vietos, regionų ir nacionaliniams migrantų tinklams ir organizacijoms. Tinklų ir socialinio kapitalo kūrimas skatina principu „iš apačios į viršų“ grindžiamą integraciją ir padeda sukurti aplinką, kurioje migrantai jaustųsi stipresni ir galėtų pasinaudoti savo teisėmis bei pritaikyti gebėjimus. Tačiau tinklai ir organizacijos turėtų remti integraciją, o ne skatinti dar didesnę atskirtį. EESRK siūlo jiems užmegzti partnerystės ryšius su priimančiojoje šalyje veikiančiais tinklais ir organizacijomis. ES turėtų būti atvira naujoms dalyvavimo ir bendradarbiavimo formoms, kurioms palankias sąlygas sudaro informacinės technologijos ir didesnis judumas.

EESRK rekomenduoja Europos Komisijai persvarstyti migrantų darbą reglamentuojančius teisės aktus, kurių dabartinė redakcija skatina diskriminaciją ir nelygybę. Komitetas taip pat rekomenduoja toliau stengtis palengvinti valstybių narių veiksmus siekiant didesnės ir geresnės integracijos.

4.1.2 Teisės ir pareigos. Vienodas požiūris ir priklausymo bendruomenei pojūtis

4.1.2.1 EESRK palankiai vertina tai, kad ypatingas dėmesys skiriamas migrantų dalyvavimui politiniame gyvenime atliekant

išrinktųjų valdžios atstovų, rinkėjų ar konsultacinių organų narių pareigas. Šis klausimo aspektas yra rimtas išbandymas Europos demokratijai. Tik suteikus migrantams politinį balsą, bus galima vidutinės trukmės ir ilgalaikiu laikotarpiu užtikrinti integraciją ir užkirsti kelią jų diskriminavimui. Dalyvavimas politiniame gyvenime ir instituciniai kolektyviniai veiksmai gali padėti įtraukti migrantus į politinį procesą. Toks požiūris leistų išvengti susvetimėjimo ir radikalumo. Norint suteikti postūmį jų dalyvavimui politiniame gyvenime, reikėtų persvarstyti visose šalyse šiuo metu galiojančias pilietybės taisykles. EESRK pritaria tam, kad trečiųjų šalių piliečiams būtų suteikta teisė balsuoti vietos, regionų, nacionaliniuose ir Europos Sąjungos rinkimuose ir taip pat su minėta teise susijusi teisė kandidatuoti šiuose rinkimuose. Šiuo atveju galima būtų svarstyti galimybę suteikti ES pilietybę teisėtiems migrantams. ES dar kartą gali tapti demokratinių naujovių diegimo lydere ir išbandyti naujus dalyvavimo ir bendradarbiavimo būdus.

4.2 Daugiau vietos lygmens veiksmų

4.2.1 Dėmesys vietos lygmeniui yra visiškai pagrįstas. Vietos valdžios institucijos yra ne tik svarbiausios paslaugų teikėjos, bet ir sukuria tiesioginę integracijos aplinką. Atsižvelgiant į vietos bendruomenės dydį, sėkmingi integracijos projektai gali turėti didelės įtakos bendruomenių ir migrantų gyvenimui. Gyvybiškai svarbu vietos valdžios institucijoms ir privatiems subjektams suteikti kokybišką informaciją ir galimybę gauti Europos Sąjungos ir nacionalinį finansavimą.

4.2.2 EESRK pripažįsta, kad miestų teritorijos, ypač didelės, kelia daug problemų. Jos pritraukia daug migrantų, kurie dažnai įsikuria gana izoliuotuose priemiesčių gyvenamuosiuose rajonuose. Galimybė pasinaudoti viešosiomis paslaugomis ir įsidarbinti yra tik dalis problemos. Miestų planavimas yra dar didesnis iššūkis, kadangi planuojant reikia atsižvelgti į tvarumą ir įtrauktis tikslus. EESRK rekomenduoja Europos Komisijai aktyviai remti projektus, kurie padėtų įgyvendinti integracijos darbotvarkę, kad į ją būtų įtraukti pamatiniai būsto ir miestų planavimo klausimai.

4.2.3 Požiūris „iš apačios į viršų“ iš tiesų atveria daug galimybių, tačiau tik tuo atveju, jei jis bus tinkamai skatinamas ir jam bus skirtas pakankamas finansavimas. Kalbant apie artimiausią finansinę perspektyvą, nepaprastai svarbu, kad Komisija laikytųsi savo išpareigojimo supaprastinti finansavimo procedūras ir vietos projektams skirti pakankamai išteklių⁽⁹⁾. Didėsnis skirtingų finansavimo šaltinių, tokių kaip su prieglobsčiu, integracija ir migrantų grąžinimu susijęs Prieglobsčio ir migracijos fondas, siūlomas Vidaus saugumo fondas, Europos socialinis fondas ir Europos regioninės plėtros fondas, koordinavimas gali turėti lemiamą vaidmenį siekiant įgalinti vietos dalyvius.

⁽⁹⁾ Žr. Komisijos komunikatą COM(2011) 749 final, „Atviros ir saugios Europos kūrimas. Vidaus reikalų biudžetas 2014–2020 m.“ ir su juo susijusius pasiūlymus dėl reglamento 750-751-752-753.

4.3 Kilmės šalių įtraukimas

4.3.1 Kilmės šalių dalyvavimas procese yra labai svarbus bendros integracijos darbotvarkės ⁽¹⁰⁾ rengimo etapas. Kai kurios ES valstybės narės savo pavyzdžiu parodė, kad galima užmegzti ryšius su kilmės šalimis. Vis dėlto reikia pastebėti, kad dėl įvairių priežasčių nemažai šalių visiškai neskatinamos bendradarbiauti su ES migracijos klausimais. Apribojimai yra akivaizdesni ⁽¹¹⁾ galimų tarptautinės apsaugos gavėjų atveju. Bendras ES požiūris į migracijos klausimą užtikrina tinkamą institucinę struktūrą, leidžiančią sudaryti palankesnes sąlygas bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis ir išspręsti skubius judumo klausimus. Jei migracijos klausimas bus sprendžiamas pagal darbo rinkos poreikius, dėl to galiausiai gali sumažėti migrantų lygiateisių apsauga, jie gali būti net ir diskriminuojami.

4.3.2 ES ir toliau turėtų bendradarbiauti su kilmės šalimis, kad būtų palengvintos pasirengimo išvykimui procedūros. Reikia atkreipti dėmesį, kad daugelyje šalių emigracija į ES yra

labai geidžiama galimybė ir gali paskatinti korupciją. ES privalo ryžtingai užkirsti kelią tokiai praktikai, dėl kurios būsimieji migrantai patiria daugiau išlaidų ir praranda motyvą grįžti į kilmės šalį.

4.3.3 EESRK mano, kad geriausias būdas tvariai prisidėti prie kilmės šalių vystymosi būtų parengti tinkamus darbo įstatymus, įgalinti migrantus steigti tarptautines įmones arba grįžti į kilmės šalį bei perduoti įgūdžius ir motyvą. EESRK rekomenduoja dvišaliu pagrindu plėtoti į savo šalį grįžtantiems migrantams skirtas paramos jauniems verslininkams ir verslo iniciatyvoms sistemas. Kilmės ir priimančioji šalys gali bendradarbiauti, kad suteiktų naujų galimybių savo piliečiams, įmonėms ir bendruomenėms. Yra bendradarbiavimo pavyzdžių, kai darbdavių poreikius pavyko suderinti su migrantų kvalifikacija.

4.3.4 Apykaitinės migracijos skatinimas yra teisėtas, bet tik tuo atveju, jei ji nesusieta su teisės aktais, dėl kurių tiesiogiai arba netiesiogiai nukentėtų trečiųjų šalių piliečių teisės ⁽¹²⁾.

2012 m. kovo 28 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Staffan NILSSON

⁽¹⁰⁾ OL C 44, 2008 2 16, p. 91–102. Šis klausimas dėl imigracijos ir bendradarbiavimo su kilmės šalimis politikos siekiant skatinti vystymąsi taip pat nagrinėtas 6-ajame Europos integracijos forumo posėdyje (žr. <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.fr.events-and-activities-european-integration-forum-6>)

⁽¹¹⁾ OL C 2011 I 19, p. 80–84.

⁽¹²⁾ Žr. 5 išnašą.

PRIEDAS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės

Toliau pateikiami diskusijų metu atmetti pakeitimai, už kuriuos buvo atiduota ne mažiau kaip ¼ balsų (Darbo tvarkos taisyklių 51 straipsnio 6 dalis ir 54 straipsnio 3 dalis):

Kompromisinis pakeitimas**4.1.2.1 punktas**

„EESRK palankiai vertina tai, kad ypatingas dėmesys skiriamas migrantų dalyvavimui politiniame gyvenime atliekant išrinktųjų valdžios atstovų, rinkėjų ar konsultacinių organų narių pareigas. Šis klausimo aspektas yra rimtas išbandymas Europos demokratijai. Tik suteikus migrantams politinį balsą, bus galima vidutinės trukmės ir ilgalaikiu laikotarpiu užtikrinti integraciją ir užkirsti kelią jų diskriminavimui. Dalyvavimas politiniame gyvenime ir instituciniai kolektyviniai veiksmai gali padėti įtraukti migrantus į politinį procesą. Toks požiūris leistų išvengti susvetimėjimo ir radikalumo. Norint suteikti postūmį jų dalyvavimui politiniame gyvenime, reikėtų persvarstyti visose šalyse šiuo metu galiojančias pilietybės taisykles. EESRK pritaria tam, kad trečiųjų šalių piliečiams būtų suteikta teisė balsuoti vietos, regionų, nacionaliniuose ir Europos Sąjungos rinkimuose ir taip pat su minėta teise susijusi teisė kandidatuoti šiuose rinkimuose. ~~Šiuo atveju galima būtų svarstyti galimybę suteikti ES pilietybę teisėtiems migrantams. Taip pat turėtų būti skatinamas aktyvesnis dalyvavimas ES lygmeniu. ES dar kartą gali tapti demokratiškesnė naujų diegimo lydere ir išbandyti naujas dalyvavimo ir bendradarbiavimo formas.~~“

Balsavimo rezultatai

Už	70
Prieš	77
Susilaikė	28